

REFERAT Handicaprådet 2018-2021 d. 14-06-2021

Mødedato Mandag d. 14. juni 2021 kl. 00:00

Mødested Mødelokale A, Ullasvej 23, Rønne

Indholdsfortegnelse

Fraværende og bemærkninger til dagsorden.....	3
Revision af kvalitetsstandard servicelovens § 84,1 - Afløsning og aflastning.....	5
Relevante tilbud til udsatte børn og unge - Øvrige tilbud og fællesskabsmuligheder (spor 2).....	8
Anbefalinger til øget tillid på handicapområdet.....	18
Gensidig orientering til og fra medlemmer samt sekretariatet.....	21
Eventuelt.....	23

Punkt 1: Fraværende og bemærkninger til dagsorden

Åbent punkt

1 Fraværende og bemærkninger til dagsorden

27.69.48P35-0018

Behandling
Handicaprådet

Mødedato
14-06-2021

Åbent punkt
1

Lukket punkt

Fraværende

Ole Erling Lærke
Malene Carentius

Bemærkninger til dagsordenen

Maiken Skov Hansen er indkaldt som suppleant for Ole Erling Lærke

Punkt 2: Revision af kvalitetsstandard servicelovens § 84,1 - Afløsning og aflastning

Bilag

Udkast til revideret Kvalitetsstandard §84, 1 Voksenhandicap 2021

Åbent punkt

2 Revision af kvalitetsstandard servicelovens § 84,1 - Afløsning og aflastning

27.36.08A21-0001

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Social- og Sundhedsudvalget	31-05-2021	9	
Handicaprådet	14-06-2021	2	

Politisk sagsgang

Social- og Sundhedsudvalget beslutter

Resumé

Jf. Servicelovens § 84, stk. 1 skal kommunalbestyrelsen (Bornholms Regionskommune) tilbyde afløsning eller aflastning til ægtefælle, forældre eller andre nære pårørende, der passer en person med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne.

Der er udarbejdet udkast til revideret kvalitetsstandard.

Indstilling og beslutning

Servicedirektøren indstiller,

- At den reviderede kvalitetsstandard sendes til høring i Handicaprådet

Social- og sundhedsudvalget, den 31. maj 2021:

Den reviderede kvalitetsstandard sendes i høring i Handicaprådet med takstblad bilagt sagen. René Danielsson kan ikke medvirke, da han ønsker "Løvsstikken" skrevet ud af kvalitetsstandarder således, at standarden giver større fleksibilitet end udkastet giver udtryk for

Sagsfremstilling

Folketinget har på nogle af de store velfærdsområder gjort det lovpligtigt for kommunerne at udforme kvalitetsstandarder. Kvalitetsstandarder er nedskrevne og offentlige beskrivelser af, hvilken service kommunens borgere kan forvente på et givent område.

Reglerne om kvalitetsstandarder og serviceniveau fremgår af lov om social service (serviceloven) § 138 og § 139.

Da serviceloven er en rammelov, betyder det at den enkelte kommune selv kan og skal fastlægge det lokale serviceniveau. Det lokale serviceniveau kaldes også kvalitetsstandard eller vejledende retningslinje.

Bornholms Regionskommunes Kvalitetstandard for Servicelovens § 84 stk. 1 beskriver kommunens serviceniveau for afløsning eller aflastning til nærtstående pårørende.

Denne har været gældende siden den 22. august 2018.

Den gældende kvalitetsstandard fremstår på visse punkter upræcis, hvorfor udkastet kommer med forslag til præciseringer således, at det tydeligt fremgår, at Center for Psykiatri og Handicap altid foretager konkrete og individuelle vurderinger i forbindelse med bevilling af aflastningstilbud, samt det er klart af hvem og hvordan ydelsen som udgangspunkt kan ydes.

Hvor der er tale om ændringer i den aktuelt gældende kvalitetsstandard, fremgår disse ændringer af udkastet (Bilag)

Økonomiske konsekvenser

-

Supplerende sagsfremstilling

Der er ikke udarbejdet et BRK takstblad for borgeres egenbetaling i forbindelse med ophold på Løvestikken. Der er i stedet udarbejdet en administrativ beregning for betaling af transport og måltider.

Takst for borgeres egenbetaling (2021 – Oplyst af Løvestikken)) i forbindelse med aflastningsophold på Løvestikken er:

Kost

- Morgenmad kr. 21,-
- Frokost kr. 34,-
- Aftensmad kr. 45,-

Transport

- Kr. 3,56 x km

Det skal bemærkes, at de udarbejdede takster indsættes i den endeligt vedtagne standard.

Til høring i Handicaprådet:

Handicaprådet den 14. juni 2021:

Den reviderede kvalitetsstandard anbefales.

Rådet anerkender, at det i kvalitetstandarden er understreget, at tilbuddet om aflastning sker ud fra en konkret og individuel vurdering.

Handicaprådet foreslår, en ændring i kvalitetsstandarden: under leverandør, aflastning: "leveres som hovedregel af kommunens eget aflastningstilbud Løvestikken" foreslås ændret til "leveres "som hovedregel af kommunal leverandør" Et par steder anbefaler Handicaprådet mindre rettelser.

Punkt 3: Relevante tilbud til udsatte børn og unge - Øvrige tilbud og fællesskabsmuligheder (spor 2)

Åbent punkt

3 Relevante tilbud til udsatte børn og unge - Øvrige tilbud og fællesskabsmuligheder (spor 2)

27.12.00G01-0005

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Handicaprådet	14-06-2021	3	

Politisk sagsgang

Job-, Udviklings- og Fritidsudvalget orienteres
Social- og Sundhedsudvalget orienteres
Børne- og Skoleudvalget beslutter
Handicaprådet orienteres
Udsatterådet orienteres

Resumé

Børne- og Skoleudvalget har ønsket, at der udover beskrivelsen af et behandlingstilbud til børn og unge med et problematisk forbrug af rusmidler (under SEL §101), også kommer en gennemgang af udvalgte øvrige tilbud og fællesskabsmuligheder i Bornholms Regionskommune. Disse tilbud samt forslag til nye indsatser/tilbud, herunder fritidsklubtilbud til børn fra 3. klasse har fokus på at give børn og unge muligheden for et godt børne- og ungdomsliv uden et problematisk forbrug af rusmidler. De allerede eksisterende tilbud og fællesskabsmuligheder grupperer sig i: Sammenhæng i de yngstes liv, Fravær og fremmøde, Inkluderende læringsmiljøer og Gode overgange.

Styrkelse af nuværende tilbud og nye tiltag har fokus på Styrkelse af Sundhedsplejen, Tidlig indsats for børn i skilsmissefamilier, Tidlig indsats for børn af forældre med psykisk sygdom, Fritidsklubtilbud til børn fra 3. klasse, Børn og Unge med psykiske udfordringer, Videreførelse af skolefraværsguider, Oprettelse af daggrupper for unge med rusmiddelproblematikker, Ungdomsskolens tilbud, Etablering af forpligtende samarbejde med frivillige aktører i civilsamfundet, Tværgående sammenhæng og uddannelse, Kommunikation og begrebet Relationel velfærd

Indstilling og beslutning

Servicedirektøren indstiller, at:

- Orienteringen tages til efterretning.
- Sagen drøftes med henblik på den videre behandling

Social- og Sundhedsudvalget den 31. maj 2021

- Orienteringen taget til efterretning
- Drøftet

Børne- og Skoleudvalget den 1. juni 2021:

Ad. A: Taget til efterretning

Ad. B: Drøftet, idet udvalget anbefaler administrationen at arbejde videre med at styrke kommunikationen omkring deres målrettede indsatser og oplysninger om ungdomsskolens Klub 10-13, så flere får kendskab til tilbuddet.

Job-, Udviklings- og Fritidsudvalget den 2. juni 2021:

- a) Taget til efterretning.
- b) Drøftet.

Sagsfremstilling

Børne- og Skoleudvalget godkendte d. 2. marts 2021 en tids- og procesplan, hvor der skal beskrives et behandlingstilbud til børn og unge med et problematisk forbrug af rusmidler (under SEL §101) samt en gennemgang af udvalgte øvrige tilbud og fællesskabsmuligheder samt evt. forslag til nye indsatser/tilbud. Et af de tilbud som har været nævnt i denne forbindelse er fritidsklubtilbud til børn fra 3. klasse.

Dette dagsordenspunkt omhandler jf. dagsordenspunkt nr. 5 gennemgangen af de i tids- og procesplan fremhævede indsatser:

- *Børn i udsatte positioner*
- *Sammenhæng i de yngstes liv*
- *Fravær og fremmøde*
- *Inkluderende læringsmiljøer*
- *Gode overgange*

Derefter følger forslag til nye eller optimering af indsatser/tilbud, herunder fritidsklub.

Børn i udsatte positioner

Gruppen af børn i udsatte positioner omfatter børn i meget forskellige problemer og livssituationer. Der er tale om børn med emotionelle og sociale vanskeligheder i form af ensomhed, tristhed, angst, lav selvværdsfølelse, lav impuls kontrol, aggressiv adfærd mv. Det kan også være børn med indlæringsvanskeligheder i forbindelse med dårligt udviklet sprog og/eller problemadfærd i børnehave forbundet med dårligt udviklede sociale færdigheder. Endelig er der mange udsatte børn, hvor deres udsathed er tæt knyttet til samspillet i deres familie. Problembillederne er således mange, sammensatte og med stor kompleksitet. De forhold, faktorer og mekanismer, som forskningen forbinder og forklarer børns udsathed med, er ligeledes mangfoldige. Der er tale om sociologiske faktorer som fattigdom, få sociale og kulturelle ressourcer, lavt uddannelsesniveau, livsstil, medborgerskab og etnicitet. Det kan være familiære risikofaktorer såsom misbrug, psykisk sygdom, konfliktfyldte skilsmisser, dysfunktionelle familiemønstre, uhensigtsmæssige opdragelsesmønstre. Individuelle faktorer som psykologiske karaktertræk, intelligens og helbred kan også være i spil. Også her er billedet sammensat og komplekst (Kilde: Udsatte børn – et helhedsperspektiv, Karen-Asta Bo, Jens Guldager m.fl.).

Nogle af disse børn og unge i udsatte positioner bliver tiltrukket af fællesskaber med et problematisk forbrug af rusmidler. De fokusområder og indsatser, som er fremhævet i dette dagsordenspunkt, har til formål at reducere udsatheden og derigennem give hvert enkelt barn og ung muligheden for at få et godt børne- og ungdomsliv, sådan som Bornholms sammenhængende børne- og ungepolitik for 0-29 år tilstræber.

Sammenhæng i de yngstes liv

De første 1000 dage har afgørende indflydelse på et barns liv, og programmet **De små børns Bornholm** har siden 1. januar 2020 arbejdet med at skabe bedre vilkår for alle små børn på Bornholm. Programmet udvikler og afprøver forskellige metoder, indsatser og samarbejde, der

kan understøtte forældrekompetencer, styrke det faglige niveau og udvikle kvaliteten i dagtilbuddene, og ikke mindst bringe civilsamfundet i spil som betydningsfuld ressource omkring børn og deres familier.

De små børns Bornholm er finansieret sammen med Egmont Fonden frem til 31. december 2023, og der er mulighed for at forlænge programmet yderligere 4 år efterfølgende. Der kan ses mere om De små børns Bornholm på brk.dk

Fravær og fremmøde

Folkeskolerne på Bornholm har også fokus på at nedbringe skolefravær, og det strategiske udviklingsarbejde er forankret i en arbejdsgruppe under Fælles Folkeskole Bornholm. Her arbejdes der blandt andet med systematisk håndtering af bekymrende elevfravær, udvidelse og videreudvikling af samarbejdet med ressourcepersoner på skolerne og undersøgelse af mulighederne for at lave mere helhedsorienterede indsatser for elever i mistrivsel/med bekymrende fravær.

Undervisning og læring er en vigtig social beskyttelsesfaktor, skolegang har således afgørende betydning for at skabe chancelighed for alle børn og unge.

Grundlaget for stabilt fremmøde i skolen etableres allerede tidligt i barnets liv, og derfor er det relevant at have fokus på Sundhedsplejen og dagtilbud også i forhold til fravær og fremmøde i skolen.

Sundhedsplejen i Bornholms Regionskommune besøger alle nyfødte børn flere gange i løbet af barnets første år, ligesom Sundhedsplejen også har samtaler med eleverne i 0. klasse og igen i 9. klasse. Derudover tilbydes samtaler og undersøgelser på 1., 4. og 9. klassetrin. Disse samtaler har fokus på syn, hørelse, højde og vægt, men er samtidig sundhedsorienterede samtaler tilpasset barnets alder. Sundhedssamtalerne kan f.eks. have fokus på trivsel, kost/madpakker, søvn og motion, alkohol og røg samt prævention.

Kommunens Familierådgivere er til stede i både dagtilbud og skole, hvor der er fokus på rådgivning af forældre i forhold til håndtering af udfordringer i familien.

For nuværende afprøves en model i kommunen, hvor der er ansat 2 **fraværsguidere**, som har til formål at fastholde elever med et bekymrende fraværsmønster i skolen gennem individuelt tilrettede forløb i tæt samarbejde med skole og forældre.

Indsatserne i **STIME** er også med til at understøtte børn og unges i stabilt fremmøde og har fire lettere behandlingsspør:

- Få styr på angsten (6-12 år)
- Når bekymring og tristheden fylder for meget (13-17 år)
- Når tanker om krop og mad fylder for meget (10-17 år)
- Når svære følelser fører til selvskade (12-17 år)

De fire indsatser kan findes i deres helhed på brk.dk

Inkluderende læringsmiljøer

Børn og unge er deltagere i inkluderende læringsmiljøer i dagtilbud, skoler og kommunale fritidstilbud. Derfor har **Inklusions- og Ressourceteamet** jf. lov om De styrkede læreplaner, stor fokus på at støtte dagtilbuddene i at skabe inkluderende læringsmiljøer, så også børn med særlige behov kan være en del af de almene dagtilbud.

Pædagogisk Psykologisk Rådgivning (PPR) arbejder også med inkluderende læringsmiljøer i skole og dagtilbud. En Pædagogisk Psykologisk Vurdering (PPV) kan danne baggrund for arbejdet, men også de løbende dialoger og sparring med skole og dagtilbud har til formål at forbedre læringsmiljøet for både det enkelte barn/unge og for hele gruppen. Ligeledes har

skoleområdet en **udgående supportfunktion** via Heldagsskolen samt et **Ressourceteam** i PPR til at støtte skolerne i udvikle det inkluderende læringsmiljø.

Skole har udarbejdet en evaluering af supplerende skoletilbud og understøttende indsatser, som har fokus på inkluderende læringsmiljøer. Evalueringen behandles på Børne- og Skoleudvalgsmødet d. 1. juni 2021.

Gode overgange

Der er sammenhæng i overgangene fra dagtilbud til skole og fra grundskole til ungdomsuddannelse. I Bornholms Regions Kommune arbejder man efter "Den røde tråd", som er en politik for mål, indhold og overgange for bornholmske børn og unge. Der er nedsat en tværgående arbejdsgruppe, der skal revidere politikken om gode overgange i børn og unges liv. Det er målet, at arbejdsgruppens resultat skal være en del af *Den sammenhængende børne- og ungestrategi for 0,-29 år*, der forventes færdig i 2022, og eventuelle nye tiltag i forbindelse med overgange og sammenhæng i børn og unges liv kan medtages til budget 2023.

Styrkelse af nuværende tilbud og nye tiltag

Når man laver socialt arbejde med børn og unge i udsatte positioner vil det overordnede formål være at bidrage til forandringskabende processer i familien, i form af rettidig iværksættelse af tilstrækkelige indsatser, for at forebygge at barnet kommer i yderligere problemudvikling og risiko.

Viden om risikofaktorer udgør et vigtigt grundlag for alle fagprofessionelle på området. Risikofaktorerne kan ikke forudsige, konkret hvilke børn og unge der vil komme ud i misbrug og/eller indgå i kriminalitet, men de kan vise, om den enkelte unge har en forhøjet risiko for at gøre det. Risikofaktorerne, som er beskrevet i indledningen, er derfor vigtige pejlemærker i socialt arbejde med børn og unge.

Bornholms Regionskommune har allerede mange gode forebyggende tiltag, som vil kunne styrkes yderligere i målet om at forebygge at børn og unge kommer i risikozonen for at søge fællesskaber med forbrug af rusmidler. Der er også områder, hvor der kan udvikles nye indsatser eller skabes bedre sammenhæng mellem indsatserne.

I de følgende forslag er der bl.a. taget udgangspunkt i muligheden for forholdsvis hurtigt at kunne skalere op på eksisterende tilbud fordi der allerede er faglig viden og kvalificerede medarbejdere.

Det kan således være et forslag, at der fokuseres på følgende i den kommende tid:

- Styrkelse af Sundhedsplejen
- Gruppeindsatser for børn i skilsmissefamilier og børn af forældre med psykisk sygdom
- Fritidsklubtilbud til børn fra 3. klasse
- Ungdomsskolens tilbud - Club10-13
- Børn og unge med psykiske udfordringer - STIME
- Videreførelse af skolefraværs guider
- Oprettelse af daggrupper for unge med rusmiddelproblematikker
- Etablering af forpligtende samarbejde med frivillige aktører i civilsamfundet
- Tværgående sammenhæng og uddannelse
- Kommunikation
- Relationel velfærd

Styrkelse af Sundhedsplejen

Sundhedsplejen oplever, at eleverne ved samtalerne i 7. og 9. klasse ofte er ærlige ift. om de har eller har haft et forbrug af alkohol, tobak eller stoffer. Ved at styrke Sundhedsplejen forventes det, at medarbejderne kan opspore flere unge, der eksperimenterer med rusmidler, og derved hjælpe eleverne tidligere. Sundhedsstyrelsen anbefaler en **sundhedspædagogisk aktivitet** i de klassetrin, hvor eleverne ikke har samtaler med Sundhedsplejen, aktiviteterne planlægges sammen med klassens lærer.

Ved at udvide med sundhedspædagogiske aktiviteter på flere klassetrin styrkes den generelle trivsel for alle elever, ligesom der ved aktiviteterne i overbygningen vil være fokus på elevernes viden og deres handlemuligheder i forhold til rusmidler, og tidlig opsporing af rusmiddelproblematikker hos eleverne er dermed mulig. Skal ovennævnte aktiviteter muliggøres er der behov for en fuldtidsansættelse af yderligere en sundhedsplejerske. Der kan desuden med fordel arbejdes med at styrke samarbejdet mellem Sundhedsplejen og Center for Sundheds forebyggelseskonsulenter, i øjeblikket samarbejdes der f.eks. om børn med overvægt.

Tidlige gruppeindsatser

At være barn i en skilsmissecfamilie er en risikofaktor og statistik viser, at det for en del børn er svært at opleve skilsmisse. Center for Børn og Familie møder mange af disse børn, både i almensystemet, i de tidligt forebyggende indsatser og i myndighedsarbejdet, når konflikten mellem forældrene påvirker barnets trivsel og udvikling (Kilde: Center for Familieudvikling).

Den primære metodiske tilgang til disse børn og deres forældre er individuelle samtaler og mægling mellem forældre, og denne sker som oftest i regi af Familieretshuset.

For mange af disse børn fylder forældrenes skilsmisse og i nogle tilfælde deres konflikt, så meget at de blokerer for indlæring, og oplever en tilstand af sorg og mismod, hvilket kan føre til angst og skolevægring, og for teenageren til problematisk rusmiddelforbrug.

Flere kommuner har iværksat **skilsmissegrupper** for børn, og disse grupper er placeret på skolerne, så barnet forbliver i sin vante arena, og "det at gå i skilsmissegruppe" af barnet opleves som en integreret del af hverdagen. Dette bidrager til, at barnet ikke føler sig forkert eller anderledes. I gruppen får barnet plads og et trygt rum til at tale om det der fylder og møder andre børn som står i lignende situationer. Dette giver et bedre selvværd og øget robusthed i forhold til de livsvilkår barnet nu engang er givet.

Det gule team er aktuelt i gang med at etablere skilsmissegrupper for børn på skolerne, men indenfor nuværende ramme kan skilsmissegrupper kun tilbydes til et begrænset antal børn.

Tidlig indsats for børn af forældre med psykisk sygdom

Op mod 310.000 børn og unge i Danmark vokser op i familier med psykisk sygdom, og Center for Børn og Familie kender til en del af de bornholmske børn i målgruppen, men arbejdet med tidlig opsporing og hjælp kan forbedres.

Man ved at børn og unge i familier med psykisk sygdom har en øget risiko for selv at udvikle psykiske problemer. Mange børn og unge oplever stor utryghed og bekymring, og det kan være svært for børnene eller de unge at tale om deres oplevelser med andre voksne eller kammerater, fordi det opleves skamfuldt. Derfor er det vigtigt med støtte og redskaber til at meste svære livsvilkår og forebygge, at barnet eller den unge selv får psykiske problemer (Kilde: Psykiatrifonden).

Det har vist sig som en effektiv indsats at tilbyde børn med en forælder med psykisk sygdom, deltagelse i **samtalegrupper** med andre børn. Ud fra de samme principper som børn i skilsmissec familier, kan gruppen danne rammen om at børnene møder andre børn der lever med de samme udfordringer som dem selv.

Aktuelt har Center for Børn og Familie fået henvendelse fra Psykiatrifonden med gratis tilbud om uddannelse af fire børnegrupeledere samt uddannelse af 25 såkaldt faglige fyrtårne, som

skal bidrage til at professionelle i alment systemet bliver bedre kvalificeret til at opspore og spotte børn i familier med psykisk sygdom. Der er indledt samarbejde og nedsat en styregruppe bestående af ledere fra PPR, Sundhedsplejen, Det gule team og Beskæftigelsesservice (CJUR).

Børnegrupperne vil skulle etableres i et tværprofessionelt samarbejde mellem PPR, Det gule team og Sundhedsplejen. Tilbuddet vil kun i begrænset omfang kunne etableres inden for de nuværende økonomiske rammer.

Fritidstilbud til børn fra 3. klasse

Elever til og med 3. klasse har i dag mulighed for at tilmelde sig en **SFO** tilknyttet egen skole. Enkelte elever har desuden mulighed for at få dispensation til at kunne benytte SFO i 4. klasse. Fra og med 7. klasse har eleverne mulighed for at benytte sig af forskellige hold i Ungdomsskolen, samt gå i de tilknyttede klubber.

Der har tidligere været **klubtilbud** i BRK for elever i 4.-6. klasse, dog ikke på alle skoler. Klubtilbuddene lukkede i 2015, da der som konsekvens af den forlængede skoledag var en vigende tilslutning. Den vigende tilslutning fjernede den økonomiske balance for de sidste klubtilbud. Dette er helt i tråd med landstendensen i en rapport fra Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) fra 2018. Rapporten peger på, at der kun er tilslutning af 50 % af eleverne i 4. klasse og 32 % i 5. klasse samtidig med, at det især er de større byer, tilbuddene benyttes. Rapporten peger desuden på, at forældres socioøkonomiske baggrund ikke har nogen betydning for benyttelsen af klubtilbud i mellemtrinet. EVA har udgivet et hæfte med hovedkonklusionerne fra rapporten, som kan læses her: [Børns og unges brug af fritids- og klubtilbud | EVA](#).

I forbindelse med Budget 2021 undersøgte man i dialog med skolerne, hvor stor en søgning, man skønnede, og her var forventningen endnu lavere end i EVA's rapport. Desuden er der ikke på alle skoler umiddelbart plads til at åbne et klubtilbud, hvilket vil betyde etableringsomkostninger udover indkøb af materialer og møbler.

Relevante fagpersoner fra Det Gule Team og skole kan i dag henvise børn i 4.-6. klasse til tilbuddet "**Club 10-13**", som Ungdomsskolen står for. Tilbuddet ligger i Ungdomsskolens bygninger i Klemensker, og der sørges for transport dertil to gange om ugen. Gadeplan har i perioder bidraget til at transportere børn til og fra Club 10-13, med det formål at bygge bro og introducere "gadeplans-børn" til tilbuddet. Der er aktuelt 25 indskrevne elever (med mulighed for 35-40 elever), der dog primært kommer fra Nordlandet og Rønne. Den lange transporttid fra især Nexø er i den forbindelse en forklaring. "Club 10-13" samarbejder i øjeblikket med Bo42 med henblik på at få øje på børn, der kunne have behov for tilbuddet. Det er desuden værd at nævne BRK's tilbud om fritidspas.

Børn og unge med psykiske udfordringer – STIME

Flere og flere børn og unge kæmper med psykisk sårbarhed, mentale sundhedsproblemer og psykiske lidelser. Mistrivsel påvirker børnenes/de unges udvikling, læring og sociale liv, og den kan også ramme hele familien og kan medføre omfattende kommunale indsatser. Jo tidligere der bliver rettet op på en uheldig psykisk udvikling, jo bedre sikrer man, at barnet/den unge kommer tilbage på et spor, der giver en god udvikling og et godt livsforløb.

Målet i STIME-projektet er en tidlig, helhedsorienteret og tværsektoriel indsats, hvor barnet/den unge hjælpes på mindst indgribende måde udenfor psykiatrien, inden udfordringerne vokser sig for store. Projektet løber frem til og med april 2022.

STIME har **fire lettere behandlingsspor**:

- Få styr på angsten (6-12 år)
- Når bekymring og tristhed fylder for meget (13-17 år)
- Når tanker om krop og mad fylder for meget (10-17 år)

- Når svære følelser fører til selvskade (12-17 år)

De fire indsatser kan findes i deres helhed på brk.dk. Børne- og Skoleudvalget blev d. 6. april 2021 præsenteret for en status på projektet.

Videreførelse af skolefraværsguider

Højt skolefravær i grundskolen kan føre til øget frafald senere i uddannelsessystemet. Samtidig ses en højere risiko for psykiske, økonomiske og sociale problemer; herunder misbrugsproblematikker i voksenlivet (Kilde: Skolens tomme stole /VIVE i samarbejde med Børns vilkår og Egmontfonden)

Den midlertidige finansiering af **skolefraværsguider** ophører ved udgangen af 2021, og Børne- og Skoleudvalget er d. 6. april 2021 blevet præsenteret for resultaterne for indsatsen.

De viser, at indsatsen har hjulpet flere børn og unge tilbage til en mere stabil skolegang, og forældre har oplevet en positiv forandring for deres børn. Skolefravær og skolevægring har store konsekvenser ikke bare for barnet som mister vigtig læring, dannelse og træning i at indgå i sociale fællesskaber, men også for forældre som ofte udvikler stress, depression og mister deres tilknytning til arbejdsmarkedet. En videreførelse af indsatsen kan være med til at mindske skolefraværet, og dermed bevare tilknytningsforholdet til almenområdet og fællesskabet. Det forventes, at skolefraværsguiderne vil arbejde sammen med arbejdsgruppen i Fælles Folkeskole Bornholm om at tilrettelægge de bedst mulige tilbud til børn og unge med skolefravær. Hidtil har der været ansat 2 medarbejdere i halvandet år, som er finansieret af overførslen fra 2019 til 2020.

Fraværsguide indsatsen er aktuelt gjort til genstand for en "øvelses-case" i det opkvalificerings-forløb som BRK indgår i sammen med Ramböll og Socialstyrelsen ift. socialøkonomiske investeringsmodeller (SØM).

Oprettelse af daggrupper for unge med rusmiddelproblematikker

Ungehuset har tidligere i samarbejde med Skole og Kultur og Fritid udarbejdet et forslag til **daggrupper for unge med rusmiddelproblematikker**. Beskrivelsen af skoletilbuddet i forslaget indgår som en del af de understøttende tilbud til §101-behandlingen.

Når børn og unge har et problematisk rusmiddel-forbrug er det næsten altid et symptom på andre underliggende og komplekse problematikker. For børn og unge i alderen 12-16 år med svære følelsesmæssige og adfærdsmæssige problemstillinger, sker adfærdsendringer og positiv udvikling oftere i socialpædagogiske sammenhænge end i mere traditionelle terapi-forløb. Denne anskuelse taler ind i en helhedsorienteret behandling der både arbejder med den unge i flere arenaer samt med den unges forældre og netværk. Det vurderes derfor, at skoletilbuddet bør være tæt integreret med socialpædagogiske indsatser, som tilsammen vil udgøre et nyt sammenhængende og helhedsorienteret daggruppetilbud. Tilbuddet vil i forhold til det rusmiddelspecifikke, gøre brug af Ungerådgivningen/§101-behandlingen. Koordinering og integration af indsatsen kan få behov for ressourcetilførsel for at lykkes med indsatsen.

Gadeplan og **SSP** kan intensivere samarbejdet med politiet for at styrke kriminalitets- og rusmiddelforebyggelsen ved at bidrage til at nedbringe den aktuelt eskalerende konflikt mellem politiet og de unge. Det kan ske gennem etablering af eks. dialogmøder mellem politi, unge og forældre, etablering af forældre-netværk mv.

Ungdomsskolens tilbud

Ungdomsskolen tilbyder undervisning på forskellige hold, der breder sig over alt fra kreative fag, sport, musik, adventure og gaming til prøveforberedelse, sprog og specialundervisning. Undervisningen tilbydes i de tre afdelinger i Nexø, Klemensker og Rønne fra mandag til torsdag. De tre afdelinger har desuden åben i klubben om aftenen på alle ugedage.

Ungdomsskolen arrangerer endvidere rejser to gange om året – typisk en storbyrejse og en skitur – samt en sommercamp. Det seneste skud på stammen er, at man kan være med til at lave ungdomsradio.

For en bedre udnyttelse af Club 10-13 og bedre opsporing af unge med problematisk forbrug af rusmidler kan der etableres en afdeling mere i Ungdomsskolens lokaler i Nexø, og dermed understøtte tilbuddet for elever i Paradisbakkeskolen og Hans Rømer Skolen. Der kan også sættes fokus på en større informationsindsats overfor relevante fagpersoner – især lærere og pædagoger i 4.-6. klasse. Ydermere kan Ungdomsskolen udvide samarbejdet med private aktører i forhold til opsporing.

Etablering af forpligtende samarbejder med frivillige aktører i civilsamfundet

Fordi børn og unge også bevæger sig udenfor skole og dagtilbud, er det vigtigt at udvikle nye muligheder, hvor unge kan mødes i fællesskaber, som de selv er med til at definere. Hvis flere børn og unge skal opleve at være en del af fællesskaber, er der behov for alternativer til de mere traditionelle fritidsaktiviteter, og der skal i højere grad tages udgangspunkt i de fritidsinteresser, som de selv er optagede af.

Derfor er det vigtigt, at der bliver etableret forpligtende samarbejder mellem frivillige aktører i civilsamfundet, kommunen og de unge selv. Udviklingen af **Remisen og Dams Gaard** i Rønne, **Værftet** i Nexø og **Bornholms Idræts og Kulturcenter** i Allinge er eksempler på, hvor et sådant samarbejde med fordel kan udvikles endnu mere. Aktuelt arbejder Center for Børn og Familie og Center for Job, Uddannelse og Rekruttering sammen med Center for Regional udvikling, IT og Sekretariat om at **udvikle ungefællesskaber for udsatte unge** på netop Remisen og Dams Gaard, hvor formålet er, at de unge bliver en del af almene fællesskaber og samtidig kan være med i udviklingen og prægningen af særligt Remisen. Gadeplan er involveret i disse nye tiltag i forhold til at understøtte målgruppen af unge i udsatte positioner, i at indgå i nye og andre fællesskaber, som de ellers ikke naturligt ville blive inviteret ind, da de ofte mangler sociale og kulturelle koder. For at ungefællesskaberne kan fungere i det daglige, vil det være nødvendigt i et vist omfang at der tilføres ressourcer til bemanning af et ungdomshus på Remisen.

Center for Regional udvikling, IT og Sekretariat arbejder aktuelt på to politiske sager vedr. Kulturhuset og Remisen, i begge sager indgår perspektiver på, hvordan der kan arbejdes med nye initiativer på ungeområdet i forhold til at understøtte unge på kanten i at tage ejerskab gennem inddragelse og empowerment-tænkning.

De små børns Bornholm har også stor fokus på etableringen af samarbejde med frivillige aktører, og vil fortsat arbejde med denne del, og selvom det er på småbørns-området, kan der bygges videre på erfaringerne.

Tværgående sammenhæng og uddannelse

Der kan generelt rettes opmærksomhed på, om de allerede eksisterende forebyggende tilbud i kommunen lykkes med at skabe sammenhæng og bygge broer til hinanden. Der pågår i øjeblikket en afdækning af tilbud i Center for Børn og Familie, hvor netop **sammenhæng i indsatser** også er i fokus, ikke bare internt i centeret men også eksternt.

Fælles uddannelse kan netop være med til at skabe denne brobygning og i forbindelse med Den sammenhængende ungeindsats (SUI) har der været iværksat uddannelse med deltagelse af medarbejdere fra flere centre. Erfaringer fra bl.a. dette forløb kan med fordel danne grobund for yderligere **fælles uddannelsesaktiviteter**.

Kommunikation

En erkendelse fra den afdækning, der er lavet af arbejdet rundt om børn og unge der forbruger rusmidler, er at Bornholms Regionskommune kan blive bedre til at **oplyse og kommunikere om både egne tilbud og eksterne tilbud** som f.eks. chatforum og telefonhjælpelinjer. Det

kan derfor anbefales, at der ses på muligheder for brug af sociale medier og hjemmeside. Det er vurderingen at sociale medier er en særlig verden at færdes i og det derfor kan være hensigtsmæssigt at få eksperthjælp til at bygge mulige platforme op.

Relationel velfærd

Med udgangspunkt i ledelsesværdien "Vi vil borgeren" skal fagprofessionelle hele tiden være opmærksomme på, at de etablerede indsatser harmonerer med borgerens behov. I et inddragende empowerment perspektiv betragtes borgeren som eksperten, der er i stand til at definere, hvad deres behov er, og hvad de ønsker hjælp til. Relationel Velfærd integrerer borgere og professionelle i et langt tættere samarbejde. Kollaboration står i centrum for denne velfærdstænkning og -praksis, der i flere af landets kommuner, institutioner og organisationer i dag erstatter systemvelfærdens transaktionsmodeller. Tendensen er, at skellet mellem borger og system ikke længere altid er så tydeligt, vi bevæger os væk fra kun at tænke velfærd, som noget den offentlige sektor giver til borgerne. Når velfærd anskues som noget, der skabes sammen med borgerne, så opstår relationer. Relationel Velfærd skabes, når fagprofessionelle tilbyder borgeren relationer og støtte til at skabe et godt liv. Medarbejdere skal fortsat øge kvaliteten af disse relationer for sammen at skabe en positiv forskel i borgerens liv. Med Relationel Velfærd finder professionelle og borgere nye veje, de samarbejder om løsningerne og tænker velfærd som en fælles opgave (<https://www.relationelvelfaerd.dk/relationelvelfaerd/>).

Center for Børn og Familie har allerede et skærpet fokus på inddragelse, og det mindset, der ligger til grund for relationel velfærd, er også en integreret tænkning i De små børns Bornholm.

En Relationel Velfærdstænkning inviterer til fortløbende at stille spørgsmålet: Hvordan kan vi som relationelt orienterede velfærdspraktikere arbejde med en ny professionel identitet, og hvordan begynder vi i højere grad at anskue borgeren som aktiv medskaber af denne? Dette spørgsmål vil være afgørende i Center for Børn og Families fremtidige praksis i forhold til arbejdet med børn, unge og familier i socialt udsatte positioner.

Økonomiske konsekvenser

Der er ikke foretaget økonomiske beregninger af omkostningerne ved at styrke eksisterende tilbud eller de nye. For nogle tiltag, herunder Sundhedsplejen, Skolefraværsguiden og Daggrupper består omkostningerne primært af ekstra personale.

Supplerende sagsfremstilling

-

Til orientering i Handicaprådet:

Handicaprådet den 14. juni 2021:

Handicaprådet tager orienteringen til efterretning.

Handicaprådet efterlyser tiltag, som skal imødegå børn med medfødte neurologiske handicaps.

Punkt 4: Anbefalinger til øget tillid på handicapområdet

Bilag

DCH, anbefalinger til øget tillid på handicapområdet

GAP, VIVE

Åbent punkt

4 Anbefalinger til øget tillid på handicapområdet

27.69.48P35-0043

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Handicaprådet	17-05-2021	3	
Handicaprådet	14-06-2021	4	

Politisk sagsgang

Handicaprådet orienteres

Resumé

Handicaprådet i Bornholms Regionskommune har været repræsenteret ved Handicaprådenes dag 2021. På dagen blev der bl.a. orienteret om og udleveret materiale fra Vive, som det øvrige Handicapråd hermed orienteres om.

Indstilling og beslutning

Formanden indstiller,

- at orienteringen tages til efterretning

Handicaprådet den 17. maj 2021:

Punktet blev udsat til næste møde.

Handicaprådet den 14. juni 2021:

Orienteringen drøftet og taget til efterretning.

Sagsfremstilling

Borgere med handicap har samme ret til at blive inddraget i deres sag som andre borgere. Danmark tiltrådte FN's handicapkonvention i 2009. I tråd med konventionen er hensigten med dansk handicappolitik, at fremme levevilkår og inklusion i samfundet for mennesker med handicap, så de i videst muligt omfang får samme muligheder som mennesker uden handicap.

I de seneste år har der imidlertid været tegn på, at relationen mellem kommunerne og borgere med handicap er under pres, bl.a. som beskrevet i en gap-analyse fra 2015 gennemført af Advice for Det Centrale Handicapråd.

Det Centrale Handicapråd har fået VIVE til at foretage undersøgelsen "Inddragelse og tillid i mødet mellem kommunerne og borgere med handicap".

Formålet med denne rapport er for det første at undersøge, om borgere med handicap og kommunale ledere og sagsbehandlere stadig har forskellige opfattelser af mødet og af kommunernes sagsbehandling, og dernæst, at identificere barrierer, muligheder og eksempler på inddragelses- og tillidsfremmende initiativer, som kommuner m.fl. har gode erfaringer med.

Undersøgelsen belyser, hvordan henholdsvis borgere, kommunale sagsbehandlere og ledere oplever samarbejdet i handicapsager, og viser, at der behov for at bedre situationen.

På baggrund af undersøgelsen har Det Centrale Handicapråd formuleret otte anbefalinger til øget tillid på handicapområdet rettet til regeringen, kommunalbestyrelserne og de kommunale handicapråd. Henvendelser angående undersøgelsen og anbefalingerne kan rettes til dch@dch.dk.
Læs med om undersøgelsen via dette [link](#)

Punkt 5: Gensidig orientering til og fra medlemmer samt sekretariatet

Åbent punkt

5 Gensidig orientering til og fra medlemmer samt sekretariatet

27.69.48P35-0018

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Handicaprådet	14-06-2021	5	

Handicaprådet den 14. juni 2021:

Der er indkaldt til ekstraordinært Handicaprådsmøde mandag den 9. august.

Der blev orienteret om deltagelse i Politisk følgegruppemøde til Fælles Folkeskole Bornholm - et rigtigt godt møde.

Punkt 6: Eventuell

Åbent punkt

6 Eventuelt

27.69.48P35-0018

Behandling

Handicaprådet

Mødedato

14-06-2021

Åbent punkt

6

Lukket punkt

Handicaprådet den 14. juni 2021:

Intet.